

Tea Саніна

Коли відлітають серпокрильці

Київ
Темпора
2023

Ладі, наставниці й подрузі

Всі персонажі та події вигадані,
а збіги – випадкові

Чорний. Безнадія. Пролог

Зефірно-рожеві фіранки мляво теліпаються, пошма-товані лезами ранкового сонця. У спальні затхлий, густий запах безнадії, спирту та протипролежневої мазі. Хочеться вити, та немає сил. У грудях бубнявіє важке, слизьке й натужне серце; ледь ворухиться, видаючи глухі звивисті ритми. Думки густішають, стають тванистими, падають важкими кавалками, розсипаються на порох. Какофонія пронизливого пташиного крику повільно вгвинчується в сплавле-ний мозок, не залишаючи надії на спокій.

Задовбало. Тіло мляве, мов перетримане смердюче тісто, мимоволі тремтить і вкривається липким хо-лодним потом. Несила навіть відкинути ковдру, щоб на мить ухопити дотик сонця. Де вже встати й зачи-нити квартиру, щоб припинити ці тортури. Би їм за-ціпило, курва!

Коли я перетворився на руїну? Памперси, кліз-ми, катетери й гори пігулок. Усі такі лагідні й чемні:

«Відпочивай, таточку». «Бережи себе, любий». «Одужуйте, Олексію Івановичу...» Лайно. Було не заводитися з тими уродськими вишкребками з Ужгорода. Було не жлуктати стільки віскаря, а займатися спортом і їздити по санаторіях змолodu. Було не народжуватися, щоб у розквіті сил не стати безмовним овочем, нездатним самотійно посцяти.

Гаряча огидна хвиля заливає пах, витікаючи тонкою цівкою поміж ніг, і губиться в набухлому з ночі підгузку. Курва. Ще не так давно щоразу перед тим, як справити нужду, він натужно намагався зірвати із себе це уродське шмаття. Та вже й на це не має сил. Залишається гидувати, чекаючи, поки сеча перестане витікати зі зрадливого розпластаного тіла. Смердить. Чи просто здається, бо ж клятий підгузок, схоже, здатний поглинути навіть мене з тельбухами, думками й сподіваннями. Коли... якщо... я остаточно здуюсь, зйду на пси, пережую себе, перетравлю себе й перетворюся на кал. І тоді від мене нічого не залишиться, він те все поглине, запакує в собі й чемно чекатиме, поки його, смердючого, викинуть на смітник поміж іншого непотребу. Дебільне закінчення життя...

Через ліву руку, що наповнюється мимовільним дрижанням, прокочується глухий і в'язкий біль. Дійшовши до кінчиків пальців, завмирає в мізинці грубою скалкою. Від цього рука здригається і знесилено падає, звисаючи з ліжка. Долоня відгукується холодною й мокрою ритмічною пульсацією. Діего! Бусурман ти мій волохатий. Не забув. Теплий шорсткий язик ніжно й запопадливо вилизує зболілу знесилену

руку. Аби ж цим язиком можна було зализати мої рани, друже...

Ти таки схожий на Сірка з бабиного села. Такий самий пелехатий і грубий, тільки в нього не було хвоста, загубив десь у вуличних боях, а ти маєш шикарний вигляд на домашніх харчах. Бабця Мотя його не жалувала, гнала з двору, казала, що блохастий і хворий, та він весь час приходив, пролазив у дірку між парканом і стайнею. Я ж бо залишав для нього найкращі кісточки з вечері. Він знав, що я недорого проміняю їх на його любов і ніжність. Як це тебе пустили до хати, га? Щось у лісі здохло... А... то щоби, курва, мене підтримати. Чо скиглиш? Злякався? Не бачив мене таким ніколи? А воно то таке...

Ми з Сірком тоді добряче попекалися, коли сусідська стайня горіла. Він ні на крок не відставав, хоч і скиглив. Що змовк? Уявив? Не знаю, де тоді бабця з дідом були, та нам із Сірком довелося виводити схарапджених ошалілих від вогню й диму коней. Аж поки я не зомлів, учадівши. То, може, й не було б у тебе шикарного життя домашнього, мій вуличний друже, якби Сірко тоді так несамовито не гавкав наді мною, намагаючись мене розбудити, і якби не збіглися сусіди та не витягли з обвугленої повітки. А мені досі сниться той розпачливий лемент серпокрильців, що металися довкола стайні. Хто міг вижити в тому вогні? Стайня згоріла на попіл. Та вони так безутішно намагалися потрапити до своїх гнізд, наче думали погасити вогонь своїми тендітними крильцями... Не терплю їхніх криків, вони заражають чорною безнадією.

Рожевий. Оптимізм

2017 рік, десь навесні

Традиційні білі смуги ролет мляво полощуться на вікнах безликої тренінгової зали, зачіпаючи фліп-чарти, вкриті хаотичними записами. Сірі стільці, на яких ще до перерви хтось сидів, працюючи у двійках чи трійках, безладно розтасовані аудиторією. Дмитро прислухається до звуків електрочайника, що закипає в куточку зали, голосно шурхоє обгорткою і кладе до рота желейну цукерку. Ягідна начинка затоплює язик нудотною магмою. Лише один день. Завтра можна буде забути про вимушене тренерство: морочитися з майбутніми медіаторами, асистувати, брати участь у симуляціях. Слово ж вигадали – си-му-ля-ція – медіатори розігрують навчальну справу, а решта дивиться на це видовище, наче за склом. Дмитра аж пересмикнуло від спогадів про те, як сам колись сидів в «акваріумі» й вів свою першу навчальну медіацію.

Якби не завинив Паші послугу, то замість підмінити його тут, у задушливій аудиторії, розсікав би зараз із пацанами якусь ґрунтовку в лісі. Дмитро дістає з кишені смартфон.

Павло Іванович Рик

Active now

Пашка! У що ти мене
вплутав! Виявляється,
я ненавиджу проводити
тренінги! Тепер ми
квити. Я тобі більше
не винен

15:03

Шопоробиш
Насолоджуйся, бро

15:05

За навчальним планом ще п'ять хвилин перерви й останній ривок – «іспит», на якому «учні» мають показати, чого навчилися протягом курсу. Тож кожен готується по-своєму. Сухорлява, вся в чорному, сива пані, наче відьма з пальцями, рясно поцяцькованими перснями, сидить віддалік і уважно гортає зошит, списаний дрібним почерком. Повторює теорію чи, може, заклинання або рецепт зілля для замороження конфлікту. Хтозна... Рудоволоска звично про щось сперечається зі Студентиком, який у перервах між словесними атаками гризе темно-синю ручку так пристрасно, наче вона – остання надія на відновлення справедливості. Куди тобі,

дитинко, у сімейну медіацію з такими нервами. Блонда рвучко походить під вікном і адвокатським тоном чехвостить когось по телефону. Схоже, адвокат іншої сторони пустився берега й висунув нездійсненні вимоги. Жевжик у вузьких брюках і вкороченому піджаку, байдуже склавши руки на грудях, дрімає в куточку – усе вивчив чи просто забив. Пухкенька сміхотунка в рожевій, аж ляльковій сукні в горошок схиляється над ним, торкаючись плеча, аби обережно розбудити, і ніяковіє від своєї нахабності. Решта учасників тренінгу із сімейної медіації навіть не доповзли до фіналу, вийшли з програми ще вчора. Та й із цих хіба двоє дошкандибають до реальних справ. А решта – покладуть собі сертифікат на полицку чи повісять на стіну кабінету. Учитися медіації зараз модно. Та для пересічної людини, яка щойно звикла до психологів і коучів, медіація взагалі часто асоціюється з езотерикою, бо звучить майже як медитація. Найбільш просунуті, щоправда, вважають її різновидом парної психотерапії.

– Ну що, колеги, – до кімнати входить усміхнена жінка, років сорока п'яти.

– Перейдемо до іспиту? – її очі іскряться бісиками, ніби вона знає якусь приємну таємницю й от-от поділиться.

Ага, Ліні теж не терпиться. Вона ділить учнів, які «дожили», на дві групи, роздає їм папірці з підготовленим сценарієм. У кожній групі двоє грають медіаторів і двоє – подружжя. У кожного з подружжя свій сценарій, у якому прописані таємні деталі, відомі тільки їм.

– Дмитре, ти в групі номер один, – м'який та переконливий голос тренерки відволікає його від планів розіграти перед медіаторами-початківцями емоційного батька, не згодного на жодні поступки. – Варю, ведеш перемовини ти. Дмитро буде твоїм ко-медіатором, але як мій асистент оцінюватиме роботу й допомагатиме за потреби. Лише за потреби, – Ліна робить паузу, пронизуючи Дмитра хитрим поглядом. – Я знаю, що ти вмієш розрулити будь-який конфлікт, але спробуй стриматися. Нам потрібно не вирішити конфлікт, а оцінити Варварину роботу, аби підтвердити її вміння. Потім міняється: Марина Віталіївна й Валік будуть медіаторами, а ви з Варварою сторонами. Поїхали – у вас тридцять хвилин на попередню зустріч номер один.

Завершивши роздавати інструкції, Евеліна, яку ніхто ніколи так не називає, окрім представників офіційних органів та прикордонників, бо для колег, учнів та клієнтів вона – Ліна, вмощується неподалік слухати іншу групу «випускників». Вона мимохідь поправляє рожевий шарф, що підкреслює блакить її очей, нахилиється вперед, спирається ліктями на коліна, складає долоні, ніби готується ввібрати кожне слово й кожен жест тих, за ким спостерігає. Дмитро зависає і якусь довгу мить не може відірватися від її обличчя: на ньому – знайома суміш м'якого співчуття та чіпкої зосередженості. Знайома, бо з Ліною він пройшов усі стадії – від учня, який намагається вхопити суть медіації, та розгубленого практиканта, який ділиться з менторкою своїми тривогами, до ко-медіатора, який

вдивляється в обличчя партнерки, аби зрозуміти, як діяти далі. Чому поруч із нею затишно й непередбачувано водночас? Ніколи не знаєш, якими дивними доріжками вона поведе діалог, але певен, що виведе туди, куди треба.

Стривожений гомін повертає до реальності. Невже ми теж такими були – подивися на ці перелякані обличчя – їх не можна випускати до живих людей. Відьма одразу почне моралізувати й закликати розлучених до «адекватної поведінки», замість того, щоб дати їм шанс прояснити свої інтереси. Студентик не зможе й двох слів зв'язати, аби розповісти про медіацію загалом. От Блонда тримається добре, видно, загартована судами – лаконічна і структурована. Шкода, що вона «симулює» в парі з Жевжиком. Рудоволоска... Перелякане оленятко з країни єдинорогів та фламінго, їй-бо. Куди такий у гущу конфліктів – рятуватиме найслабшого й не помітить, що стала на чийсь бік. На обличчі все написано – плакатиме разом зі сторонами. Дістанеться комусь напарниця – очі-на-мокрому-місці.

– Варваро, let's do it...

Із цих слів усе й почалося. Хіба він тоді міг знати, що вона вперто шліфуватиме свою «оленячу сльозливість», емпатію, як вона її називає, аби навчитися так вправно маневрувати поміж крапельками та потоками почуттів клієнтів, щоби в останню мить виходити сухою з гейзерів їхніх перепалок. І що саме ця сльозливість стане її фішкою, через яку, самі того не помічаючи, сторони вивільнятимуться від баласту

минулого, фонтануючи почуттями й розповідаючи про біль відстороненим медіаторам, які не засуджують, але й не жаліють. Лише створюють безпечний простір для звільнення, що приносить спокій, здивування, а згодом інтерес до іншого, що по той бік барикади. А далі справа за малим: не даючи рекомендацій чи порад, допомогти ще недавно ворожим сторонам проростити рішення, що спрацюють лише для них. Жодних шаблонів чи схем, прецедентів чи норм. Кожна пара виходить із рішенням, яке народила в муках самотужки, почасти здивована тими змінами, які з нею сталися за ці кілька зустрічей.

Чи є його заслуга в тому, що тепер на її рахунку багато успішних соціальних кейсів, хоч він давно вже вийшов із проекту й вона сама працює з молодняком? Атож! Він узявся вчити її з нуля, бо жодні курси чи тренінги не дають такого гарту, як реальні кейси від соцслужби. Подружжя, втомлені роками поділу майна й дітей після розлучення, які в останній спробі допекти одне одному звертаються до держорганів, – видовище не для слабкодушких. Робота з ними – це гартування сили волі й витривалості, здатності довіряти процесу та напарнику, попри відчуття, що все котиться під три чорти.

Він задоволений результатом – Варвара впевнено веде клієнтський човник поміж Сциллою й Харибдою: поміж надмірними емоціями й нереалістичними обіцянками. Здатна самотужки відстежувати своє буксування в почуттях сторін і передати керування йому, якщо її накриває хвилю власних переживань.

Перестала поїдати себе поїдом за невдалі запитання чи різкі інтонації й змирилася із власною недосконалістю. Та за роки співпраці йому так і не вдалося зрозуміти, чому вона прийшла саме в сімейну медіацію, чого шукає тут, в осередку бурхливих звинувачень. Чому було не піти в організаційні переговори, де люди спокійно домовляються про розмір виплати за невчасно виконане замовлення чи невдало проведений івент. На всі розпитування вона ввічливо нявчить щось про «покращення світу» й «допомогу дітям, які не винні в тому, що батьки розлучилися». Та все ж він відчуває, як у ній, десь у глибині, нуртує щось потужне й нестабільне. Щось, що вимагає бути в епіцентрі чужого емоційного виру, де вона, попри все, може залишатися співчутливою й відкритою. Те щось наче живиться чужою драмою, щоб не поїдати свою хазяйку. Чи думає вона про це, коли розгортає блокнот, аби записати чергову історію звинувачень і образ?

13 червня 2020

Металеве відлуння крапель, що відбивають затяжний ритм понурого дощу за вікном, помалу перетворюється на фоновий музичний візерунок і вже не так дратує. Головний біль стишується до мінімуму, але не зникає повністю, нагадуючи про себе ледь відчутними переливами. Дмитро в робочому кріслі за столом, перед ним ноутбук із відкритим зумом. На

екрані два віконця: в одному – порожнє офісне крісло на тлі дерев'яного стелажа, хаотично заваленого книжками, в іншому – широкогрудий чоловік за шістдесят щось розповідає, активно жестикулюючи. Дмитро в навушниках зосереджено слухає, занотовує щось у блокнот і час від часу киває. На мить він відволікається від записів, і його погляд впирається в шибку, щільно замружену дощовими потоками. На годиннику полудень, а в кабінеті горить світло, наче за вікном сутеніє... Остогидлий дощ ллє три дні, стискає голову лещатами, витягує останні сили й не відпускає. Ллється і ллється безупинно, мов тексти Маркеса, мов осіннє танго П'яцолли. Трясця! Кляте глобальне потепління.

Дмитро стріпує головою, повільно повертаючись до екрана. Забута за часи ізоляції важкість улюбленого темно-синього піджака з італійського сукна сповільнює рухи. Хочеться розпустити краватку й послабити пасок. Та в цьому офісному мазохізмі тепер, після місяців снування в піжамі, відчувається особливий шарм. У другому віконці зуму нарешті з'являється роздратована брюнетка із грубою текою в руках. Вона демонстративно кидає папку на стіл перед комп'ютером, рвучко сідає й починає уважно переглядати вміст, розкладаючи папірці. Дмитро видихає. Попри нестримний потік звинувачень між його співбесідниками в навушниках, він чує з коридору брязкіт ключів, рипіння вхідних дверей, ляск відкритої парасольки й трохи згодом тихий стук. Дмитро не встигає вимовити й слова, прислухаючись до серця, що от-от

вистрибне із грудей: у дверях з'являється руда, трохи волога шевелюра Варвари, з-під якої зблискують на-смішкуваті очі. Вкриті ляпками дощу, світлі, тіснуваті джинси, приталена сорочка кольору хакі підкреслюють її тендітну дитячість і наївність. Певно, в неї досі вимагають паспорт в алкогольному відділі, якщо вона взагалі там щось купує. Він винувато всміхається, розпачливо хитає головою й розводить руками. Варвара зникає, а з коридору чути булькання води та клацання ввімкненого електрочайника. Дмитро ковтає слину, прислухаючись до бурчання в животі:

– Колеги, у мене скоро наступна зустріч, давайте підсумуємо попередні домовленості й призначимо зустріч на завтра, скажімо... на 10:00.

Нарешті! Він притьма закриває кришку ноутбука і якусь хвилину притримує її рукою, наче хтось ізсередини може її відкрити та розпочати черговий зум-сеанс без його згоди. Схоплюється на ноги, рвучко відчиняє двері й майже збиває з ніг Варвару, яка стоїть на порозі з двома чашками.

– Твій улюблений зелений із саусепом. Не забула за час карантину, – вона обережно всміхається, ставить чашки на стіл поруч із ноутбуком і повертається по тарілку сирних кексів.

Дмитро знову ступає крок до неї, ледь розкривши обійми, і опускає руки. Клятий COVID-19! Поки він думає – обійматися чи ні, Варвара вже встигла встати на дивані з ногами та дмухає у чашку.

– Намокла мов цуцик, – мурмотить Варвара, запихаючи до рота цілий кекс.

– І змерзла, мабуть?

– Угу.

Розмова не клеїться. Дмитро намагається сьорбнути гарячого чаю, аби лиш не говорити. Вони так давно не бачилися наживо, без екрана, без навушників і кнопки «Роз'єднати», що, здається, уже забули, як говорити, дивлячись одне одному у вічі. Варвара дожовує кекс і щільно закутується в плед. Дмитро пирхає:

– Ти схожа на гусінь, яка мала стати метеликом, але передумала через погоду, – він так заходиться сміхом, що проливає чай.

– Байдуже: гусінь чи метелик – аби зігрітися, – відбиває Варвара.

Дзеленькає повідомлення, потім ще одне, звуком схоже на телеграм. Варвара перевіряє свій смарт-годинник – не їй. Дмитро ніяк не реагує, намагаючись урятувати ноутбук від чайної калюжі, що швидко розтікається в його бік. Знову повідомлення, і ще штук вісім. Варвара здивовано спостерігає за Дмитром.

– Не глянеш, що там за аврал?

– Ні, – ховає очі, шукаючи, чим би витерти калюжу.

– Якийсь батьківський чатик?

– Якби ж. Еріці подарували телефон, бо вона йде до школи цього року, освоює наліпки в телеграмі. І у вайбері. І у вотсапі.

– Тримайся, це скоро мине. Або не скоро.

Варварин сміх розсипається кімнатою, мов мильні бульбашки, що хаотично кружляють, стикаючись одна з одною та вибухаючи веселковими бризками. Одразу проясняється і стає затишніше, попри дедалі

сильнішу зливу. Чи доречно обійняти її тепер? Чи краще спитати? Наскільки легше про таке питати в чаті... Та не можу ж я написати їй прямо зараз. Чи можу? Тюхтій... Він простягає руку до телефона, а звідти виливається ціле відро всіляких наліпок із різних месенджерів.

– Ти дивись, які мумі-тролі від Еріки, – Дмитро рвучко встає із крісла, підсідає до Варвари й показує екран. – Завантажу й тобі такі слатиму. Ні, краще оцю надуту гусінь з булькою з бабл-гаму, викапана ти! Готовий навіть змінити тобі аву на телефоні, – ледь напружено посміюється Дмитро.

Варвара підхоплює гру – надуває щоки, демонструючи, якою буде уявна ава. Дмитро продовжує гортати наліпки й підсміюватися. Нареготовившись, Варвара скидає плед.

– Спекотно.

– Ну що там, як ви із Славком пережили цю всю маячню з локдауном? – Дмитро ледь відсідає, щоб розвернутися до колеги обличчям. Його голос знову звучить упевнено, із легкою ноткою іронії.

– Та якось пережили. Славко працював дистанційно, як завше. Я прослухала сто-п'ятсот різних курсів: від базової домедичної допомоги до арт-терапії в пісочниці.

– Я й не сумнівався. А що, син Славка... як його?

– О, так. Боря до нас перебрався. У Лени, ну, колишньої Славка, п'ятимісячне немовля на руках, а її чоловік утратив роботу під час карантину... уяви собі.

– Локдауну, бо карантин – це...

– Локдауну, – перебиває його Варвара. – Любиш ти прискіпуватися. Так от, Славко вечорами на гітарі грав, ми з Борею зробили фейкове вогнище з паперу й ліхтарика, смажили сосиски в духовці, грали в індіанців і трохи вчилися. Їздили в таємні місії на велах. І, схоже, випадково врятували Лену від ще одного розлучення. А ви як?

Дмитро піднімається розім'яти ноги, бере свою чашку, повільно сьорбає чай, ставить її на столик і з перебільшеним ентузіазмом оповідає:

– Уявляєш двох бісеньят восьми та п'яти років, зачинених у чотирьох стінах? От і ми уявили, тому швиденько ще в березні орендували будинок під Києвом і з'їхали туди. Довелося завести собаку. Каріна – жаліслива, взяла з притулку. Тому виставляли дівчат надвір зранку, і вони бігали з цуциком цілий день. На навчання чесно забили. Бо ніяких нервів не вистачало. Чи ми сварилися?

Дмитрове обличчя світиться, немов від софітів на сцені. Він перебільшено драматично падає у крісло, закладає руки за голову, закидає ногу на ногу і з мрійливістю в голосі прорікає у стелю:

– О так... це були прекрасні італійські сварки. Двічі я ночував у наметі, хоча міг у кабінеті, але це було б не так трагічно. Чесно, якби я не знав, як геморно розлучатися, я подав би на розлучення. Двічі. Один раз навіть психанув і поїхав до друга. Але він мене не пустих, бо сидів на самоізоляції після якогось лижного курорту. Добре, що локдаун закінчився і ми нарешті

можемо виходити кудись. А то Каріна мені вже мозок весь виїла.

– Я читала, що кількість викликів поліції щодо сімейного насильства зросла під час локдауну, як і кількість розлучень після.

– Не сумніваюсь...

Тиша спроквола пробирається в кабінет, настирно зазираючи в закутки та щілини між словами, вклинюється між ними й розставляє свої акценти. Варвара дивиться на годинник, опускає ноги в туфлі, підбирає розкидане по спині просохле волосся у хвостик і питає, наче затягнутої паузи й не було:

– То хто наші герої цього разу? Ти казав – кейс комерційний і пов'язаний із розподілом майна. У мене такого ще не було... Чоловік і дружина, які вирішили розлучитися на карантині й тепер ділять бізнес?

– Ніт, – Дмитро хитро примружує очі.

– А хто тоді?

– Дорослі діти й мати.

– Це вже цікавіше, таке, кажуть, трапляється досить рідко. І хто платить? Діти чи мати?

– Паритетно. Ба більше, платять безготівково на реквізити, щоби були чеки про оплату. А знаєш чому?

– Бо одна зі сторін має юридичну освіту?

– Ага!

– Я знову рада, що ти зі мною. А ти ж юрист і говориш їхньою мовою.

Варвара, не дивлячись на Дмитра, скручує непотрібний уже плед і охайно викладає його на дивані. Дмитро самовдоволено посміхається, розвалившись у кріслі:

- Боїшся нас?
- Він адвокат чи просто юрисконсульт?
- А чому одразу він? Може, вона...
- Все цікавіше й цікавіше – мати-юристка? – Варварині брови злітають догори.
- Дочка. Юристка з медіаторською освітою.
- Джепот! Не доведеться пояснювати, чим медіація відрізняється від психотерапії й чому жоден із нас не психолог. То ти її знаєш?
- Ні, мене їй порадили спільні колеги. Тож я вперше її бачу й ніколи про неї не чув.
- Це ти зараз виправдався? Я ще навіть не встигла...
- А це тому, що юристи прораховують на два-три кроки вперед.
- А медіатори йдуть за сторонами та їхніми емоціями. Тому не поспішай із відповідями на запитання, яких я ще не поставила... У мене є одне...
- Дмитро рвучко випростується у кріслі, підбирає ноги, наче готуючись стрибнути, та лиш спирається ліктями на широко розставлені коліна:
- Медіатори йдуть за процедурою, але враховують потреби сторін.
- Еге ж, наставнику, – Варвара теж нахиляється вперед, пильно вдивляючись йому в очі. – Ти забув, що давно не мій ментор, я тепер вільна обирати, з ким працювати і...
- І досі працюєш зі мною, – перебиває її Дмитро. – Це велика честь для мене, – він картинно схиляє голову, скидаючи уявного капелюха.
- Я скутила за твоїм сарказмом...

Варвара відкидається на спинку дивана, її лункий сміх ущент розбиває напругу, натягнуту щільним полотнищем ще буквально мить тому. Чи міг він знати, що за ці місяці так скучить за її щирим барвистим сміхом, від якого дріботить серце?

– Та правда ж, – отямлюється Дмитро від роздумів, – я ціную те, що ти від мене не втекла одразу по закінченню менторства.

– Часу небагато, – Варварин голос видає незнайомі тремтливі нотки, – розкажи деталі. Але спершу давай обговоримо формат роботи, напарнику, – вона пускає бешкетного бісика очима й одразу ж, знітившись, каже: – Ми працюємо наживо чи онлайн? І якщо наживо, то в масках чи без?

– Та пробував я в масці, це... ніби жуєш пластиліновий торт і запиваєш піском. Особисто я почуваюся в ній, як «людина без обличчя».

Дмитро кривиться, наче згадавши щось бридке й підступне. Варвара знизує плечима, прислухаючись до звуків із коридору:

– Якщо клієнти не будуть проти, працюймо без маски. Не уявляю, як можна бачити лише половину обличчя співрозмовника.

– А як же твої батьки? Не боїшся їх заразити?

– Ми й так їх не бачимо. Вони самоізолювалися на дачі з городом... То що мені потрібно знати про клієнтів?

* * *

ЗМІСТ

Чорний. Безнадія. Пролог	7
Рожевий. Оптимізм	11
Жовтий. Ніжність	37
Пурпурний. Влада	59
Синій. Сум	77
Зелено-весняний. Ніжність	91
Червоний. Пристрасть	99
Ціан. Раціональність	121
Зелений. Хвороба	135
Фіолетовий. Сім'я	149
Шартрез. Зцілення	165
Лазуровий. Бездоганність	181
Помаранчевий. Зрілість	191
Білий. Спокій. Епілог	209
Післямова	219